

УДК 336.14

Кудлак В. к.е.н., доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПАРТИЦИПАТОРНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Kudlak V. PhD, Assistant Professor

PARTICIPATORY BUDGETING IN UKRAINE

Партиципаторний бюджет по своїй суті являється демократичним дискусійним процесом в межах якого кожен мешканець населеного пункту має можливість долучитися до управління муніципальним бюджетом. Тобто, будь-який з мешканців, при бажанні, може впливати на те, в який спосіб і на що саме витратити місцевий бюджет.

Вперше, на практиці, партиципаторне бюджетування було застосоване в Бразилії у місті Порту-Алегрі в 1989 році. Як відомо, в цей період Бразилія переживала складний період переходу від авторитарного режиму правління до системи демократичних форм врядування. Саме тоді, перед країною постали серйозні проблеми пов'язані із розподілом фінансових ресурсів. Місцева влада та активна частина суспільства шукали механізм, який би дозволив відновити довіру та злучити населення до прийняття рішень щодо використання фінансових ресурсів місцевих бюджетів. В процесі широкої дискусії був сформований механізм партиципаторного бюджетування.

На сьогоднішній день партиципаторне бюджетування набуло поширення у всьому світі. Механізм та способи застосування і запровадження партиципаторного бюджету можуть бути пристосовані до місцевих особливостей, в незалежності від місцевої специфіки, в будь-якій країні світу. Зокрема у Європі ідеї партиципаторного бюджетування знайшли своє втілення в роботі муніципалітетів у Франції, Німеччині, Іспанії, Італії та Великобританії.

Для України найкращим прикладом може слугувати застосування партиципаторного бюджетування у Польщі, де його прийнято називати «громадянським бюджетом». Вперше даний метод впливу громади на формування місцевих бюджетів був застосований в Республіці Польща у 2011 році, з цього часу біля 100 населених пунктів країни запровадили партиципаторне бюджетування на практиці. Чи не найбільших масштабів даний процес досяг у місті Лодзь. Зокрема, на підтвердження наших слів, можна навести наступні факти: «2013 році на потреби громадського бюджету було виділено 20 млн. злотих, у 2014 році ця сума зросла до 40 млн. злотих, а до 2018 року міська влада дала обіцянку збільшити відповідні асигнування з міського бюджету до 100 млн. злотих» [1].

В Україні у 2015 році було запроваджено партиципаторне бюджетування в Чернігові, Черкасах та Полтаві. В згаданих обласних центрах практика застосування громадського бюджету була успішно продовжена у 2016 році.

Зокрема в Чернігові на 2016 рік передбачено 4,8 млн. грн. під проекти партиципаторного бюджету. В Черкасах затверджено спеціалізовану цільову міську програму «Громадський бюджет міста Черкаси н 2015-2019 роки», згідно якої виділяється 5 млн. грн. на громадський бюджет щорічно. Міською радою Полтави заплановано витратити на реалізацію проектів партиципаторного бюджету не менше 0,1% від міського бюджету [2].

Отже, можна констатувати, що процес реалізації партиципаторного бюджетування, як один з елементів запровадження громадянського суспільства в Україні, не дивлячись на свою коротку історію, вже має успішні приклади реалізації в нашій країні.

Література: 1. Партиципаторне бюджетування: інноваційний демократичний інструмент участі громадян [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.pauci.org/one_news.php?id=46.

2. Громадський бюджет - версія 1.0 для України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.pauci.org/one_news.php?id=82